

การบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับ
และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
**Risk Administration of Insurance Business under the Supervision of the Office of
Insurance Commission according to the Philosophy of Sufficiency Economy**

อัญชลิน พรรณนิภา และ สมาน งามสนิท
Unchalin Punnipa and Saman Ngamsanit

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
Doctor of Philosophy Program in Public Administration, Eastern Asia University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพบริบทของการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัย (2) ปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ (3) แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นหลัก และการวิจัยเชิงปริมาณ มาสนับสนุน การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 19 คนเครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบตัวต่อตัว โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 4 กลุ่ม รวมจำนวน 19 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ และการวิจัยเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ระดับบริหารขององค์กรธุรกิจประกันภัย จำนวน 200 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพรรณนา โดยพบว่า (1) สภาพบริบทของการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัย ประกอบด้วยเหตุแห่งความเสี่ยง ประเภทของความเสี่ยง และกระบวนการบริหารความเสี่ยง (2) ปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยแนวทางการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความสอดคล้องกัน (3) แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น คณะผู้บริหารมีบทบาทสำคัญเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย โครงสร้างการจัดการของบริษัท การวางระบบบริหารความเสี่ยง การตรวจสอบและการติดตามผลตามแนวคิด COSO ผสมผสานกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย มีดังนี้ (1) องค์กรประกอบหลักที่สนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ทั้งสององค์ประกอบหลักนั้นมีความสอดคล้องกันในการนำมาใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงในธุรกิจประกันภัย (3) ผู้บริหารระดับสูงมีบทบาทสำคัญ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คำสำคัญ: การบริหารจัดการความเสี่ยง, ประกันภัย, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the general contexts of risk administration of insurance business, (2) to study the supporting factors of the risk administration of insurance business according to the Philosophy of Sufficiency Economy and (3) to study the approaches to the risk administration in insurance business according to the Philosophy of Sufficiency Economy. The methodology of this research was the mixed research method applying the qualitative research as the principal method and supported by the quantitative research. The qualitative research collected data from 19 key informants, purposefully selected from 4 groups of experts. The tool used to collect data were structured in-depth-interview, collecting data by face-to-face interviewing and analyzing data by descriptive interpretation. As for the quantitative research method, data were collected by questionnaires from 200 samples who were the staff in management level of insurance companies. The data were utilized by the descriptive statistics Findings were as follows: (1) General context of risk administration of insurance business consists of cause of risk, type of risk, and risk administration procedure (2) Factors affecting the risk administration of insurance business according to the Philosophy of Sufficiency Economy and the concept of COSO, both coincided with each other and (3) the approaches to the risk administration of insurance business according to the Philosophy of Sufficiency Economy, the management of the organization had important roles in the administration, starting from the organization policy setting, determining the organization structure, risk administration system, internal control and monitoring system according to COSO concept and the Philosophy of Sufficiency Economy.

Keywords: risk administration, insurance, philosophy of sufficiency economy

บทนำ

แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงได้นำมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือการบริหารจัดการที่จะช่วยให้ผู้บริหารเกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุ้มค่า โดยลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบต่อให้ความเสียหายในด้านต่าง ๆ ต่อองค์กรเปรียบเสมือนการสร้างมีคุ้มกันให้กับองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การบริหารจัดการความเสี่ยงจะช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงได้ทั้งหมด การบริหารจัดการความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรภายในขององค์กรธุรกิจประกันภัยมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรและตระหนักถึงความเสี่ยงทั้งหมดที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กรธุรกิจประกันภัย ได้อย่าง

ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่มีสาเหตุทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยงานวิจัยนี้จะทำการศึกษาในเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งในเรื่องของสภาพบริบท ปัจจัยสนับสนุน และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและลดความเสี่ยงของธุรกิจในแต่ละมุมต่าง ๆ เพื่อการคาดการณ์และลดผลเสียของความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้องค์กรธุรกิจประกันภัยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยยึดหลักตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการจากเหตุผล ดังกล่าวข้างต้น

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการ การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเหมาะสมและทันเวลารวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารองค์กรในการบริหารจัดการและการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนด

กลยุทธ์ การจัดสรรงบประมาณ การวางแผนการเงิน และการดำเนินงานตามแผน การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การบริหารโครงการ กิจกรรม งาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

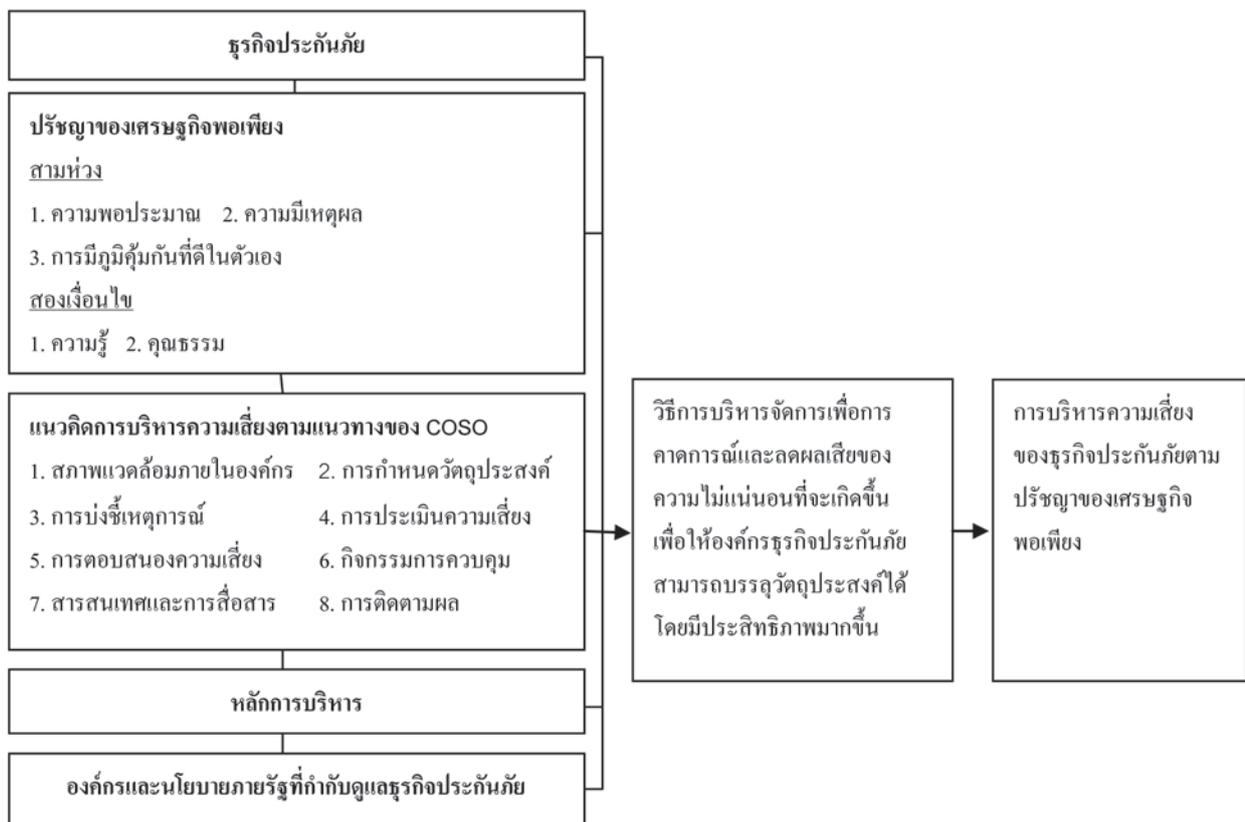
1. เพื่อศึกษาสภาพบริบทของการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ

ประกันภัย (คปภ.)

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงธุรกิจประกันภัยภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการบริหารจัดการความเสี่ยง (risk administration) ของธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลการประกันภัย

แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง

แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง
ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยง
ทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันภัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพพาสลับสนุน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักโดยเลือกแบบเจาะจง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งผู้ให้ข้อมูลหลักเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน ดังนี้ (1) ผู้บริหารขององค์กรธุรกิจประกันภัยขนาดใหญ่ จำนวน 6 คน (2) ผู้บริหารขององค์กรธุรกิจประกันภัยขนาดกลาง จำนวน 8 คน (3) ผู้บริหารขององค์กรธุรกิจประกันภัยขนาดเล็กจำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 19 คน

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ระดับบริหารขององค์กรธุรกิจประกันภัย จำนวน 200 คน ซึ่งมาจากการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง

การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามที่พัฒนาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบตัวต่อตัว

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยวิธีการพรรณนาความ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสถิติพรรณนาคือ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์การแปลผลข้อมูลซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยซึ่งแบ่งเป็น 5 ช่วงระดับคะแนน

ผลการวิจัย

1. สภาพบริบทของการบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกิจประกันภัยภายใต้การกำกับดูแลของคปภ. ประกอบด้วย

1.1 เหตุแห่งความเสี่ยง (risk driver) พบว่าการจัดการความเสี่ยงขององค์กร เป็นกระบวนการที่คณะกรรมการบริหาร และพนักงานทุกคน ผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กร ประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ที่ออกแบบมาเพื่อจัดการกับเหตุการณ์ที่เป็นความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กรและบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ อันเป็นการประกันการบรรลุวัตถุประสงค์อย่างสมเหตุสมผลอย่างเป็นระบบตามหลัก การบริหารงานยุคใหม่ ขอสรุปเป็นมูลเหตุแห่งความเสี่ยง ประกอบด้วย ด้านการลงทุน เทคโนโลยี ผู้เอาประกันภัย ตลาดและคู่แข่งชั้น เศรษฐกิจ บุคลากร งบประมาณ และกลยุทธ์องค์กร

1.2 ประเภทของความเสี่ยง ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงด้านเครดิตและความเสี่ยงการรับประกันภัย

1.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยง พบว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจประกันภัย ได้แก่

(1) สภาพแวดล้อมในองค์กร พบว่าสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจประกันภัยเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับกรอบการบริหารความเสี่ยงสภาพแวดล้อมนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร การกำหนดกิจกรรม การบ่งชี้ ประเมินและจัดการความเสี่ยง สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ประกอบด้วยหลายปัจจัยเช่น

จริยธรรม วิธีการทำงานของผู้บริหารและบุคลากร รวมถึงปรัชญาและวัฒนธรรมในการบริหารความเสี่ยง ความเสี่ยงที่ยอมรับได้เป็นส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร และมีผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อนำไปดำเนินการในองค์กรบรรลุเป้าหมายทั้งด้านผลตอบแทนและการเติบโต กลยุทธ์แต่ละแบบนั้นมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน ดังนั้น การบริหารความเสี่ยง จึงช่วยผู้บริหารในการกำหนดกลยุทธ์ที่มีความเสี่ยงที่องค์กรสามารถยอมรับได้

(2) การกำหนดวัตถุประสงค์ พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ทางธุรกิจที่ชัดเจน คือ ขั้นตอนแรกสำหรับกระบวนการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารขององค์กรธุรกิจประกันภัย ควรมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรธุรกิจประกันภัยเองยอมรับได้โดยทั่วไปวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ควรได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถพิจารณาได้ในด้านต่าง ๆ คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงจากการพิจารณารับประกันภัย ความเสี่ยงจากการประกันภัยต่อ ความเสี่ยงในด้านการเก็บเบี้ยประกันภัย ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการและความเสี่ยงจากการลงทุน

(3) การระบุเหตุการณ์ พบว่า การทำธุรกิจมักมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นมากมาย องค์กรธุรกิจประกันภัยไม่สามารถมั่นใจได้ว่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ในกระบวนการบ่งชี้เหตุการณ์ผู้บริหารขององค์กร ควรต้องพิจารณาส่งต่อไปนี้ (ก) ปัจจัยความเสี่ยงทุกด้านที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ การเงินบุคลากร การปฏิบัติงาน กฎหมายภาษีอากร ระบบงานและสิ่งแวดล้อม (ข) แหล่งความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร (ค) ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ในบางกรณีควรมีการจัดกลุ่มเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยแบ่งตามประเภทของเหตุการณ์และรวบรวมเหตุการณ์ทั้งหมดในองค์กรที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ และมีข้อมูลที่เพียงพอเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินความเสี่ยง

(4) การประเมินความเสี่ยง พบว่า ขั้นตอนนี้เน้นการประเมินโอกาสและผลกระทบของเหตุการณ์ที่

อาจเกิดขึ้นต่อวัตถุประสงค์ ขณะที่การเกิดเหตุการณ์ใด เหตุการณ์ หนึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระดับต่ำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์โดยทั่วไปการประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย 2 มิติดังนี้ (ก) โอกาสที่อาจเกิดขึ้นว่าเหตุการณ์มีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด (ข) ผลกระทบว่าหากมีเหตุการณ์เกิดขึ้น องค์กรธุรกิจประกันภัย จะได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด การประเมินความเสี่ยงสามารถทำได้ทั้งการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากภายนอกและภายในองค์กร นอกจากนี้ การประเมินความเสี่ยงควรดำเนินการทั้งก่อนการจัดการความเสี่ยง และหลังจากที่มีการจัดการความเสี่ยงแล้ว

(5) การตอบสนองความเสี่ยง พบว่า เมื่อความเสี่ยงได้รับการบ่งชี้และประเมินความสำคัญแล้ว ผู้บริหารต้องประเมินวิธีการจัดการความเสี่ยงที่สามารถนำไปปฏิบัติได้และผลของการจัดการเหล่านั้น การพิจารณาทางเลือกในการดำเนินการจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้และต้นทุนที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารอาจต้องเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อลดระดับโอกาสที่อาจเกิดขึ้นและผลกระทบของเหตุการณ์นั้นให้อยู่ในช่วงที่องค์กรธุรกิจประกันภัยสามารถยอมรับได้ หลักการตอบสนองความเสี่ยงมี 4 ประการคือ (ก) การหลีกเลี่ยง ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง (ข) การร่วมจัดการ โดยร่วมหรือแบ่งความรับผิดชอบกับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง (ค) การลด โดยการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสที่อาจเกิดขึ้นหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (ง) การยอมรับความเสี่ยงที่เหลือในปัจจุบันอยู่ภายในระดับที่ต้องการและยอมรับได้แล้ว โดยไม่ต้องมีการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอีก ผู้บริหารขององค์กรธุรกิจประกันภัยควรพิจารณาการจัดการความเสี่ยงตามประเภทของการตอบสนองข้างต้น และควรดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่เหลืออยู่อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ได้มีการจัดการความเสี่ยงแล้วในช่วงเวลาที่เหมาะสม

(6) กิจกรรมควบคุม พบว่า กิจกรรมการควบคุม

คือ นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่า มีการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากแต่ละองค์กรมีการกำหนด วัตถุประสงค์และเทคนิคการนำไปปฏิบัติเป็นของเฉพาะ องค์กร ดังนั้น กิจกรรมการควบคุมจึงมีความแตกต่างกัน การควบคุมเป็นการสะท้อนถึงสภาพแวดล้อมภายใน องค์กร ลักษณะธุรกิจโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร

(7) ข้อมูลและการสื่อสาร พบว่า สารสนเทศ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรธุรกิจประกันภัย ในการบ่งชี้ ประเมินและจัดการความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง กับองค์กรทั้งจากแหล่งภายนอกและภายในควรต้องได้รับการ บันทึกและสื่อสารอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านรูปแบบ และเวลา เพื่อช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถตอบสนอง ต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การสื่อสาร อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคล ภายนอกองค์กร

(8) การติดตามผล พบว่า การติดตามผลเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการความเสี่ยงมีคุณภาพและมีความเหมาะสมและการบริหารความเสี่ยงได้นำไปประยุกต์ใช้ ในทุกระดับขององค์กรธุรกิจประกันภัย ความเสี่ยงทั้งหมด ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร องค์กรประกันภัยได้รับการรายงานต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบ การติดตามการบริหารความเสี่ยงสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ การติดตามอย่างต่อเนื่องและการติดตามเป็นรายครั้ง การติดตามอย่างต่อเนื่องเป็นการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างทัน ทั่วถึงและถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน ส่วน การติดตามรายครั้งเป็นการดำเนินการภายหลังจากเกิด เหตุการณ์ ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขอย่าง รวดเร็วหากองค์กรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ องค์กรธุรกิจประกันภัยควรมีการจัดทำรายงานความเสี่ยง เพื่อให้การติดตามการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยง ของธุรกิจประกันภัยภายใต้การกำกับดูแลของคปภ.ตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยแนวทาง การบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO และปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงที่มีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะ ในส่วนของการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เนื่องจากเป็นการเตรียมตัว

รับการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้องค์กร อยู่รอดจากวิกฤติต่าง ๆ และเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่และศักยภาพที่แท้จริงขององค์กร นอกจากนี้การพัฒนาบุคลากรที่ควรดำเนินการทั้งในด้าน ของจิตสำนึก และสติปัญญา ก็สอดคล้องกับเงื่อนไขทั้ง 2 ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเงื่อนไขของความรู้และ คุณธรรม นอกจากนี้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้ทั้งในด้านการดำเนินธุรกิจและ การบริหารความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้องค์กรดังกล่าวมีแนว นโยบายไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้องค์กรสามารถเติบโต ตามศักยภาพอย่างที่จะควรจะเป็น เกิดความมั่นคง ไม่เกิน กำลังขององค์กร และให้บริการผู้บริโภคด้วยความเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องทั้งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อบังคับ ของสำนักงาน คปภ. ที่คำนึงถึงความพอเพียงของเงิน กองทุนบริษัท และความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค

3. แนวทางการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ ประกันภัยตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การดำเนินการ บริหารความเสี่ยงในองค์กรตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงนั้น คณะผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ ดังกล่าวเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย โครงสร้างการจัดการ ของบริษัท การวางระบบบริหารความเสี่ยง ซึ่งรวมถึง การควบคุมภายใน การตรวจสอบ และการติดตามผล ตามแนวคิด COSO ผสมผสานกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมี ภูมิคุ้มกันเพื่อพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และมีการชี้แจงไปยังทุกส่วนงาน เพื่อให้ดำเนิน การไปในทิศทางเดียวกัน

การอภิปรายผล

1. สภาพบริบทของการบริหารจัดการความเสี่ยง องค์กรประกันภัยภายใต้การกำกับดูแลของคปภ. ซึ่ง ประกอบด้วย (1) เหตุแห่งความเสี่ยง (2) ประเภทของ ความเสี่ยงและ (3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงนั้น มีรายละเอียดตามแต่ละหัวข้อดังนี้

(1) เหตุแห่งความเสี่ยง ประกอบด้วย ด้านการ ลงทุน เทคโนโลยี ผู้เอาประกันภัย ตลาดและคู่แข่งชั้น เศรษฐกิจ บุคลากร งบประมาณและกลยุทธ์องค์กร

โดยสอดคล้องกับศิริมนัส อินตะแก้ว (2551, น. 107) ซึ่งศึกษาเรื่องประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานสำนักหอสมุดตามความคิดเห็นสูงสุดในระดับมากของผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น วิธีการในการปฏิบัติงานให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และตามความคิดเห็นสูงสุดในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งของผู้บริหาร ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของงาน ประกอบด้วย ความไม่แน่นอนของงบประมาณที่ได้รับมีผลต่อการบริหารจัดการอย่างมาก การจัดสรรงบประมาณให้ห้องสมุดกลาง และแยกย่อยให้คณะจัดสรรให้ห้องสมุดคณะมีผลต่อการพัฒนาสำนักหอสมุดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการกำหนดเหตุแห่งความเสี่ยงเป็นขั้นตอนแรกในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ตามหลักการการบริหารความเสี่ยงขององค์กร โดยในขั้นตอนนี้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงที่ได้จัดตั้งขึ้นจากคณะกรรมการบริหารควรจะต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงอันพึงจะเกิดได้ในองค์กรจากทุก ๆ แง่มุมก่อนที่จะนำมาจัดกลุ่มเพื่อนำไปประเมินผลและวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

(2) ประเภทของความเสี่ยง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงด้านเครดิตและความเสี่ยงการรับประกันภัย

ในส่วนของความเสี่ยงด้านกลยุทธ์นั้น เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมขององค์กร กลยุทธ์มีความสำคัญต่อการประสบความสำเร็จขององค์กรธุรกิจรับประกันภัย โดยที่กลยุทธ์จะครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดทิศทาง จนถึงการนำกลยุทธ์ไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติการแปลงกลยุทธ์จากระดับองค์กรไปสู่ระดับฝ่ายงานต่างๆ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ได้แก่ กลยุทธ์ที่ใช้ไม่ สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมในการประกอบธุรกิจ การบริหารความเสี่ยงทางกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ ผู้บริหารโดยฝ่ายกลยุทธ์องค์กรจะหมั่นทบทวนกลยุทธ์ขององค์กรธุรกิจรับประกันภัยตนเอง อยู่ตลอดเวลา เพื่อดูว่ากลยุทธ์ที่ใช้อยู่ยังเหมาะสมต่อสถานะแวดล้อมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วหรือไม่ นอกจากนี้ฝ่ายกลยุทธ์องค์กรยังจะทำหน้าที่สรุป

สถานการณ์ของการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์และแสดงสถานะความสำเร็จของแผนงาน พร้อมส่งสัญญาณเตือนว่าแผนนั้น ๆ จะต้องปรับหรือไม่ การบริหารความเสี่ยงดังกล่าวช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรธุรกิจประกันภัยเห็นความเสี่ยงได้ทันเวลา สามารถหาแนวทางป้องกัน หรือพลิกความเสี่ยงให้เป็นโอกาสทางธุรกิจได้

สำหรับ ความเสี่ยงจากการพิจารณารับประกันภัยนั้นจัดเป็นความเสี่ยงภัยที่สำคัญเนื่องจากการดำเนินการธุรกิจหลักขององค์กรธุรกิจประกันภัยที่รับความเสี่ยงโอนความเสี่ยงภัย โดยมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานและฐานะการเงินขององค์กรธุรกิจประกันภัย ความเสี่ยงภัยดังกล่าวอาจเกิดจากหลากหลายสาเหตุ เช่น อุบัติภัยที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป มหันตภัยซึ่งเกิดโดยธรรมชาติจากทั่วทุกมุมโลกที่มีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนครั้ง และความรุนแรงมากขึ้น ได้แก่ ภูมิอากาศที่แปรปรวน การละลายตัวของน้ำแข็งขั้วโลก พายุเขตร้อนที่ทวีความรุนแรงขึ้น ภัยน้ำท่วม ภัยจากแผ่นดินไหว ที่ก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ทั้งภัยจากการก่อการร้าย การโจรกรรม เหล่านี้ถือเป็นภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าวองค์กรธุรกิจประกันภัยจะต้องมีนโยบายในการกำหนดกรอบการรับประกันภัย กระบวนการพิจารณาการรับประกันภัย การกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยที่เหมาะสมกับความเสี่ยง และการพัฒนาบุคลากรซึ่งเป็นกลไกหลักในการพิจารณารับประกันภัย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการประกันภัย และประเมินความเสี่ยงภัยในระดับมืออาชีพ การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงภัยแก่ลูกค้าเพื่อลดความเสี่ยงลง ตลอดจนมีการรับประกันภัยต่อที่เหมาะสมเพื่อกระจายความเสี่ยง

ในส่วนของความเสี่ยงจากการรับประกันภัยต่อ นั้น โดยทั่วไปในการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจะมีการทำประกันภัย (reinsurance) กับบริษัทประกันภัยทั้งในและต่างประเทศ บริษัทฯ จะมีความเสี่ยงจากฐานะการเงินและความมั่นคงของบริษัทประกันภัยต่อ เนื่องจากหากบริษัทประกันภัยต่อดังกล่าวไม่สามารถชำระค่าสินไหมที่เอาประกันภัยต่อได้ บริษัทฯ เองจะมีภาระที่จะต้องชดเชยให้กับผู้เอาประกันภัยโดยตรง ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องไปยังผลประกอบการและเงินกองทุนของบริษัทฯ ดังนั้นเพื่อลด

ความเสี่ยงดังกล่าว องค์การธุรกิจประกันภัยจะต้องทำการวิเคราะห์ฐานะการเงินและพิจารณาอันดับเครดิตของบริษัทประกันภัยต่ออย่างรัดกุม

ความเสี่ยงในด้านการเก็บเบี้ยประกันภัยในอดีตนั้น ในธุรกิจประกันวินาศภัยมีการให้ระยะเวลาแก่ตัวแทน นายหน้าในการนำเสนอเบี้ยประกันภัยเพื่อเป็นการชักจูงให้ทำประกันภัยกับบริษัทฯ อย่างไรก็ตามวิธีการดังกล่าวก็เพิ่มความเสี่ยงต่อองค์กรในแง่ของการผิคนัดชำระเบี้ยประกันภัยดังนั้นเพื่อลดความเสี่ยงในการเก็บเบี้ยประกันภัยและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดกับผู้บริหารในกรณีที่ได้ชำระเบี้ยประกันภัยแล้วแต่ทางตัวแทนหรือนายหน้าไม่ได้นำส่งไปยังบริษัทประกันภัยทางคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยได้มีประกาศว่าด้วยการเก็บเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันภัยรถยนต์ กล่าวคือ ให้ลูกค้าชำระเบี้ยประกันภัยก่อนที่กรมธรรม์จะเริ่มมีผลคุ้มครอง (cash before cover) ซึ่งในส่วนขององค์กรธุรกิจประกันภัยก็มีการปรับปรุงแนวทางปฏิบัติงานในการเก็บเบี้ยประกันภัย การกำหนดให้ตัวแทน นายหน้า นำหลักทรัพย์มาวางค้ำประกัน องค์กรธุรกิจประกันภัยมีการบริหารหนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ความเสี่ยงด้านนี้ลดลง

สำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาดของบุคคล ระบบงานหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรืออาจเกิดจากระบบการควบคุมภายในไม่เพียงพออาจเกิดการทุจริตผลของความเสี่ยงดังกล่าวอาจเป็นความเสียหายที่วัดค่าเป็นจำนวนเงินได้หรือเป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถวัดมูลค่าเป็นจำนวนเงินได้ ได้แก่ ความเสียหายต่อภาพลักษณ์ ชื่อเสียงอันดีงามขององค์กรธุรกิจประกันภัย องค์กรธุรกิจประกันภัยจึงควรมีกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยมีฝ่ายตรวจสอบในการเป็นผู้ระบุความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง ติดตามและควบคุมความเสี่ยง และรายงานผลต่อคณะกรรมการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงระดับความเสี่ยงและควบคุมความเสี่ยงด้านปฏิบัติการให้อยู่ในระดับต่ำที่สุดที่องค์กรธุรกิจประกันภัยยอมรับได้ นอกจากนี้ หน่วยงานทุกระดับในองค์กรธุรกิจประกันภัยยังถือเป็นภารกิจสำคัญที่จะต้องติดตาม ควบคุม และประเมินผลด้านปฏิบัติการ เพื่อให้ความเสี่ยงด้าน

ปฏิบัติการอยู่ในระดับที่ยอมรับได้และสอดคล้องกับ เมธาสวรรณสาร (2552) ความเสี่ยงของทุกองค์กร อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk) (2) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (operational risk) (3) ความเสี่ยงด้านการเงินและการรายงาน (financial & reporting risk) (4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (compliance risk) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ COSO-enterprise risk management framework ที่กล่าวไว้ว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานเป็นความเสี่ยงที่ต้องมีการบริหาร คณะกรรมการ COSO ได้พิจารณาความเสี่ยงว่าเป็นโอกาสที่บริษัทจะดำเนินการแล้วเกิดผลลัพธ์ที่เบี่ยงเบนจากวัตถุประสงค์

(3) กระบวนการบริหารความเสี่ยง ได้แก่ สภาพแวดล้อมในองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุเหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง การตอบสนอง ความเสี่ยง กิจกรรมควบคุม ข้อมูลและการสื่อสาร และการติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารตามการศึกษาของ สุทธิคำพร บำราญ (2550, น. 3) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพัฒนาการ กรณีศึกษาเฉพาะจังหวัดปัตตานี ซึ่งพบว่า บรรยากาศองค์กร เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน และศิริมนัส อินตะแก้ว (2551, น. 107) ซึ่งศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ควรมีการพัฒนาทักษะเชิงบริหารจัดการให้กับผู้บริหารระดับหัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน การให้รางวัลแก่บุคลากร เป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร มีมาตรการป้องกันภัยและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง และบุคลากรสร้างบรรยากาศการทำงานมีลักษณะของการเคารพ ให้เกียรติ เหมือนพี่กับน้อง และสอดคล้องกับ COSO integrated framework (2004) ซึ่งการระบุความเสี่ยง (risk identification) คือ การพิจารณาเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความเสียหาย โดยการระบุความเสี่ยงจะต้องพิจารณาปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร การระบุความเสี่ยง สามารถทำได้หลายแนวทาง ได้แก่ การสัมภาษณ์ (interviews) การใช้ดุลยพินิจจากประสบการณ์ทำงาน การระดมความคิดจากส่วนงานต่าง ๆ (brainstorming) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) การจัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้

ความสามารถในด้านต่าง ๆ การวิเคราะห์จากข้อมูลในอดีตเป็นต้น ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ ชฎาธร เพ็ญหอม (2553, หน้า. ก) ที่ได้ทำการศึกษาองค์การที่จัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงจนประสบความสำเร็จว่า จะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จทางการเงินขององค์กรหรือไม่ และองค์ประกอบใดที่จะส่งผลต่อความสำเร็จทางการเงินขององค์กรหรือไม่ และองค์ประกอบใดที่จะส่งผลต่อความสำเร็จทางการเงินมากที่สุด พบว่า องค์การที่นำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้จะช่วยให้ผลประกอบการดีขึ้นและ นอกจากนี้ยังพบว่าองค์ประกอบด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมนั้นมีผลในเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROCE หรือ ROE) มากที่สุด

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจุฑามาศ พิมพา (2553, หน้า. ก) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ซึ่งบการเงินในเรื่องการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO ERM และการกำกับดูแลกิจการที่ดี (cg) ที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ นำมาใช้ในองค์กรว่ามีผลต่อเชื่อมั่นของงบการเงินระดับใด ในมุมมองของผู้ซึ่งบการเงิน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติค่าเฉลี่ยค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และระดับความเชื่อมั่นของผู้ซึ่งบการเงิน พบว่า ผู้ซึ่งบการเงินมีความเชื่อมั่นในระดับ มาก ต่อปัจจัยทั้ง 8 ด้านของการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO ERM และทั้ง 5 หมวดของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (cg) ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์ correlation นั้น สรุปได้ว่าการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO ERM และการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่งผลต่อ ความเชื่อมั่นต่องบการเงินในเชิงบวก และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าผู้ซึ่งบการเงินมีความเชื่อมั่นในเรื่องการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO ERM และการกำกับดูแลกิจการที่ดี ก็จะทำให้ผู้ซึ่งบการเงินมีความเชื่อมั่นต่องบการเงินด้วยเงินเช่นกัน

2. ปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย แนวทางการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงในองค์กรธุรกิจประกันภัยนั้นส่วนใหญ่ยึดตามหลัก COSO

ซึ่งมีความสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถผนวกห้วงทั้ง 3 ที่ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง และเงื่อนไขทั้ง 2 ที่ได้แก่ ความรู้และคุณธรรม ในแต่ละองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงทั้ง 8 ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยวดี ไชวิฑูรกิจ ที่กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ห่วงและ 2 เงื่อนไขมาประยุกต์ใช้นั้นจะนำไปสู่ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน และสอดคล้องกับนันทพัทธ์ พูลสวัสดิ์ (2551, หน้า. 119) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานีมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถแยกตามรายด้านได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และด้านการมีคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีความรู้มีการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อศึกษาถึงผลการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีผลต่อการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านทุนมนุษย์และด้านทุนสังคมมีผลการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะองค์กรกับผลการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีประเภทของกิจการต่างกันมีผลการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่แตกต่างกัน พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน มีผลการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการธุรกิจมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจประกันภัยตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า คณะผู้บริหาร

มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการดังกล่าว โดยจะต้องเริ่มจากการวางนโยบาย โครงสร้างการจัดการของบริษัท สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและการวางระบบบริหารความเสี่ยง โดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่ในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO ผสมผสานกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกันเพื่อพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น และมีกรณีศึกษาไปยังทุกส่วนงานเพื่อให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยงของกรุงเทพมหานคร (2554, หน้า. 15) ที่ว่า วงล้อของการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การค้นหาและระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินผลการควบคุมที่มีอยู่ การจัดการความเสี่ยง และการติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานโดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นผู้ดำเนินการหลัก

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. แนวทางและนโยบายภายในเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กรสภาพแวดล้อมภายในองค์กร โดยเฉพาะการวางนโยบายของผู้บริหารและวัฒนธรรมองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยง
2. การกำหนดเป้าหมายสำหรับการบริหารความเสี่ยงขององค์กร อาจกำหนดจากเป้าหมายการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงาน และระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อเป้าหมายดังกล่าวทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว
3. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์กร เป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินการบริหารความเสี่ยง
4. นโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร อาจประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงที่

เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์และการตัดสินใจ ด้านกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน และสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อองค์กร ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

5. นโยบายและแผนการประเมินความเสี่ยง อาจพิจารณาจากองค์ประกอบ 2 ประการ ได้แก่ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (impact) เพื่อที่จะประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์นั้นต่อเป้าหมายที่องค์กรได้ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. การจัดเตรียมแผนบริหารความเสี่ยงองค์กรควรที่จะทำการศึกษา ระบุวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อจัดทำแผนในการจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ เมื่อเกิดขึ้นจริง
2. ในการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะต้องมีผู้บริหารระดับสูงอยู่ในคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการควรประกอบด้วยพนักงานจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ได้แนวคิดหรือมุมมองต่อความเสี่ยงที่หลากหลาย
3. เพื่อเป็นการพัฒนาการตอบสนองต่อความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เมื่อมีความเสี่ยงเกิดขึ้น หากเป็นความเสี่ยงที่ได้มีการระบุไว้แล้ว จะต้องดำเนินการตามแผนที่ได้กำหนดไว้ในการตอบสนองต่อความเสี่ยงดังกล่าว หากเป็นความเสี่ยงที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นหรือระบุไว้ ควรเรียกประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเพื่อทำการประเมินและหาวิธีตอบสนองต่อความเสี่ยงดังกล่าวอย่างรวดเร็ว เพื่อมิให้กระทบต่อการดำเนินงานและเป้าหมายขององค์กร เมื่อสามารถจัดการต่อความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งแล้ว ควรจะต้องมีการบันทึก ประเมินและรายงานผลที่ได้ต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อประเมินและหรือศึกษาถึงวิธีที่จะตอบสนองต่อความเสี่ยงเดิมเพื่อให้ได้ผลตอบรับที่ดีขึ้น

References

- Bumran, S. (2007). *Factors affecting job performance of community development workers: A case study of Pattani province*. Master of Business Administration Thesis, National Institute of Development Administration. (in Thai)
- Khovidhungij, P. (n.d.). *Solvency II and enterprise risk management for insurers*. Retrieved from <http://www.iprbthai.org/contents2/RM13.pdf> (in Thai)
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Psychological measurement*, 30(1), 607-610. (in Thai)
- Intakeaw, S. (2008). *Administrative effectiveness of Chiang Mai university library*. Chiang Mai: Chiang Mai University. (in Thai)
- Internal Audit Division Office, Office of the Bangkok City Manager. (2011). *Guide the preparation of the risk management system of Bangkok*. Bangkok: Agricultural Co-operative Federation of Thailand. (in Thai)
- Phimpha, J. (2010). *Risk management based on COSO ERM and good governance reliability of the financial statements in view of the users of financial statements*. Master of Accounting Thesis. Thammasat University. (in Thai)
- Pulsawat, N. (2008). *An application of sufficiency economy philosophy for the small and medium enterprise in Pathum Thani Province*. Master of Liberal Arts Thesis, Phranakhon Rajabhat University. (in Thai)

